

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-438 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-13/391-119
Karar Tarihi : 21.03.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖR : Nimet KAVAK

C. BAŞVURUDA BULUNAN : - Ayhan PASLI
Piri Mehmet Mah. 1740 Sok. No:7 Isparta

D. HAKKINDA İNCELEME

20 **YAPILANLAR** : - Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.
Turkcell Plaza Meşrutiyet Cad. No: 153 Tepebaşı/İstanbul
- Vodafone Telekomünikasyon A.Ş.
Vodafone Plaza, Büyükdere Cad. No: 67 Maslak 34398/İstanbul
- Avea İletişim Hizmetleri A.Ş.
Abdi İpekçi Cad. No:75 34367 Maçka/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş., Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. ve Avea İletişim Hizmetleri A.Ş. tarafından ana bayi ve alt bayiler arasında şeffaf olmayan prim sistemi yoluyla ayrımcılık yapıldığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle;

- 30 - Başvuru sahibinin 14 yıldır cep telefonu/aksesuarı ticareti ve teknik servis hizmeti ile iştigal ettiği, ayrıca üç operatörün alt bayisi olduğu,
- Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. (Turkcell), Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. (Vodafone) ve Avea İletişim Hizmetleri A.Ş. (Avea)'nin ana bayilerle alt bayilere kontörü aynı fiyattan vermesine rağmen prim, kira, eleman, eğitim, vergi gibi dolaylı desteklerden dolayı kontörün ana bayilere daha ucuza mal olduğu,
- Bu uygulamalardan dolayı ana bayiler ve alt bayiler arasında haksız rekabet oluştuğu,
- Alt bayilere yönelik uygulanan prim sisteminin takibinin operatör tarafından tek taraflı belirlendiği, primin ne kadar ve ne zaman ödeneceğine operatörün karar verdiği, prim sisteminin şeffaf olmadığı

iddia edilmiştir.

40 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 31.10.2011 tarih ve 7505 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 30.11.2011 tarih ve 2011-2-438/İİ-11-321.AA sayılı İlk İnceleme Raporu 14.12.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 11-61/1597-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 13.03.2012 tarih ve 2011-2-438/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Dağıtım Ağları

50 Söz konusu başvuru temel olarak Turkcell, Vodafone ve Avea tarafından, ana bayiler ve alt bayiler arasında dolaylı destekler yoluyla ayrımcılık yapıldığına ilişkindir. GSM operatörleri ürün ve hizmet satışlarını hâlihazırda kurmuş oldukları dağıtım ağları üzerinden yapmaktadır. Bu çerçevede öncelikle Turkcell, Vodafone ve Avea'nın dağıtım ağlarında yer alan ve münhasır çalışılan bayilik sistemleri değerlendirilmiştir.

Anılan GSM operatörleri, bireysel ve kurumsal müşterilerine dağıtım ağında farklı kademelerde yer alan noktalarda, SIM kart, fiziksel TL kart, dijital TL satışı ve aktivasyon hizmetleri gibi çeşitli abonelik hizmetleri vermektedir.

60 Turkcell tarafından SIM kart ve TL satışı öncelikle aralarında sözleşme bulunan distribütörlere yapılmaktadır. Distribütörler tarafından alınan bu ürünler, Turkcell Dağıtım Merkezleri'ne (TDM) ve Turkcell İletişim Merkezleri'ne (TİM) satılmakta; TDM'lerce alınan ürünler ise Yetkili Turkcell Satış Noktaları'na (YTSN) ve Turkcell Satış Noktaları'na (TSN) satılmaktadır. Turkcell dağıtım sisteminde, TDM'ler ve TİM'ler ile Rekabet Kurulunca bireysel muafiyet tanınan sözleşmeler¹ kapsamında münhasır olarak çalışılmaktadır. YTSN ile TSN'ler ise çok markalı satış yapan noktalar olarak değerlendirilmektedir.

70 Vodafone'un dağıtım yapılanmasına bakıldığında ise, toptan seviyede faaliyet gösteren Vodafone Dağıtım Merkezleri (VDM), toptan faturalı/ön ödemeli SIM kart satış ve aktivasyonu, toptan fiziki/sanal Cep Lira satışı ve sair işlemler ile abonelik iptal ve fesih işlemleri kapsamında yetkili olmakla birlikte, alt bayi (VF Satış Noktası), Vodafone Store, Cep Merkez (Vodafone Shop), Silver ve Express bayilere satış yapmaktadır. Alternatif satış kanalları; VDM, VF Satış Noktası, Vodafone Store, Vodafone Shop, Silver ve Express bayilerin faaliyet alanları dışında kalan müşterilere ulaşmak amacıyla oluşturulmuş kanallardır. Vodafone Store, Vodafone Shop ve Express bayiler münhasır olarak Vodafone ile çalışmakta iken, Silver bayiler ve alt bayiler münhasır olmayan perakende satış noktalarıdır.

80 Son olarak Avea'nın dağıtım ağı incelendiğinde, diğer operatörlere benzer şekilde toptan seviyede faaliyet gösteren distribütörler ile Avea Saha Gücü (ASG) bayilerinin bulunduğu görülmüştür. Daha alt seviyede Avea İletişim Merkezleri (AİM), Avea Satış Noktaları (ASN) ve alt bayiler faaliyet göstermektedir. ASN'ler, ASG'lere bağlı olarak çalışmakta iken, diğer alt bayiler AİM'lere bağlı olarak çalışmaktadır. Avea dağıtım ağında faaliyet gösteren noktalardan ASG'ler ve AİM'ler münhasır olarak faaliyet gösterirken, dağıtım ağının üst basamağında yer alan distribütörler ile dağıtım ağının alt basamağında bulunan alt bayi ve ASN'ler münhasır nitelik arz etmemektedir.

I.2. Değerlendirme

Söz konusu başvuru esas itibarıyla, her bir GSM operatörünün kendi dağıtım kanalına ilişkin ayrımcılık yapmasına yönelik olması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değil, bahse konu dikey ilişkilerdeki ayrımcılığı konu edinen 4. maddesinin (e) bendi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

¹ TDM'lere ilişkin 09.10.2008 tarih ve 08-57/913-364 sayılı karar ile TİM'lere ilişkin 09.07.2008 tarih ve 08-44/603-230 sayılı karar.

90 Üç operatörün dağıtım ağları karşılaştırıldığında birbirine paralel bir yapı arz ettiği görülmektedir. Bu yapı kapsamında operatörler nihai tüketiciye hizmet veren bazı teşebbüslerle münhasır çalışmayı tercih etmektedir. Operatörlerin münhasır çalışmayı tercih ettikleri teşebbüsleri seçerken esas aldıkları kriterler, firmanın finansal yapısı, sektördeki güvenilirlikleri, tecrübeleri, sundukları hizmetlerin kalitesi ve mağazalarının konumudur. Bu bağlamda, Turkcell, Vodafone ve Avea'nın çalıştıkları, nihai tüketiciye hizmet sunan teşebbüsler arasında münhasır çalışıp/ çalışmama unsuru başta olmak üzere birçok açıdan farklılık bulunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, üç operatörün dağıtım ağlarında faaliyet gösteren bayiler, ağ içinde buldukları seviyelere, bayilerin taşıdığı özelliklere ve ilgili operatör ile münhasır çalışıp çalışmamasına göre ana bayi ve alt bayi unvanını almaktadır. Bunlara bağlı olarak da belli özelliklere sahip bayiler, GSM operatörü ile münhasır çalışmaları durumunda ilişkinin doğası gereği prim gibi birtakım avantajlardan faydalanabilmektedir. Bu anlamda, GSM operatörleri ile ana ve alt bayileri arasında var olan bahse konu dikey ilişkilerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (e) bendi 100 çerçevesinde ihlal olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.